

Revisionsplan 2025 med inriktning för år 2026

Fastställd den
10 december 2024
av revisorsgrupp 1

Dnr: RVK 2024/138

Innehåll

1.	Sammanställning av planerade revisionsprojekt	1
2.	Stadsrevisionens uppdrag	2
3.	Prioriterat område: Oegentligheter och välfärdsbrott	4
3.1	Arbetslivskriminalitet	4
4.	Stadens ekonomi och hushållning	5
4.1	Underhållsplaner fastigheter	5
5.	Barn i riskzon	6
5.1	Kränkande behandling och diskriminering i förskolan	6
5.2	Placering av barn och unga i familjehem	6
5.3	Trygghet på fritidsgårdar	7
5.4	Kunskapsmål i gymnasieskolan	7
6.	Äldreomsorg	8
6.1	Vård och omsorg vid demenssjukdom	8
6.2	Välfärdsteknik	9
7.	Övriga områden	10
7.1	Stadsutvecklingsprocessen (2025)	10
7.2	Cirkulation av bygg- och rivningsmaterial (2025)	10
Bilaga 1	Årlig granskning av kommunstyrelse, nämnder och bolag	11

1. Sammanställning av planerade revisionsprojekt

Revisionen genomför varje år så kallad grundläggande granskning avseende alla nämnder och bolag. Förutom grundläggande granskning genomförs ett antal särskilt fördjupade granskningar inom vitt skilda områden. De flesta av dessa avrapporteras skriftligt i respektive nämnd/bolags årsrapport. Följande större granskningar, så kallade revisionsprojekt, planeras att genomföras och rapporteras i en särskild revisionsrapport under revisionsår 2025:

- Arbetslivskriminalitet
- Underhållsplaner fastigheter
- Kränkande behandling i förskolan
- Placering av barn och unga i familjehem
- Trygghet på fritidsgårdar
- Vård och omsorg vid demenssjukdom
- Stadsutvecklingsprocessen
- Cirkulation av bygg- och rivningsmaterial

Om resurser finns tillgängliga kommer följande granskningar att startas upp under revisionsår 2025 med rapportering under 2026. I annat fall ska granskningarna finnas med i planeringsarbetet inför 2026.

- Kunskapsmål i gymnasieskolan
- Valfärdsteknik

2. Stadsrevisionens uppdrag

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommunen och pröva ansvarstagandet. Revisorerna ska uttala sig om stadens verksamhet bedrivs på ett ändamålsenligt sätt, om den interna kontrollen är tillräcklig och om räkenskaperna ger en rättvisande bild av verksamheten. Revisorerna överlämnar sina bedömningar i samband med att kommunfullmäktige behandlar stadens årsredovisning.

Kommunfullmäktige har utsett 20 förtroendevalda revisorer för att granska stadens nämnder. Stadens bolag granskas av lekmanarevisorer, vilka utses ur gruppen förtroendevalda revisorer, och av auktoriserade revisorer. I Stockholms stad finns ett revisionskontor som biträder revisorerna i deras arbete.

Revisorernas uppdrag följer av kommunallag, aktiebolagslag samt stadsrevisionens reglemente. Därutöver följer revisorerna god revisionssed (framtagen av revisionsdelegationen vid Sveriges Kommuner och Regioner) och Starevs vägledning för kvalitets-säkring. Starev är ett samarbetsorgan för förtroendevalda revisorer i kommuner och regioner där det finns egna revisionskontor

Revisionens ambition är att den granskning som genomförs ska främja stadens utveckling. En aktiv dialog med kommunfullmäktige samt granskade nämnder och styrelser är viktig. För att ge allmänheten insyn publiceras revisionens uttalanden och rapporter också på stadens webb. Ett informationsbrev ges ut cirka sex gånger per år till kommunfullmäktiges ledamöter, nämnder och styrelser samt till alla andra som önskar ta del av informationen.

Granskningen sammanfattas årligen i en rapport till respektive nämnd och styrelse, se bilaga 1. Större granskningar, revisionsprojekt, rapporteras även löpande under året i särskilda revisionsrapporter. Det är dessa planerade revisionsrapporter som i första hand beskrivs i denna revisionsplan.

Vad som granskas utgår från bedömningar om risk och väsentlighet, dvs. granskningsresurser riktas till områden där eventuella brister kan finnas och som, om områdena inte granskas, skulle kunna leda till att revisorernas uttalanden inte är korrekta. Revisionsplanen kan i ett senare skede förändras utifrån ändrade förutsättningar, oförutsedda händelser och omprioriteringar.

Revisorerna har enats kring några granskningsområden som är särskilt viktiga att granska under mandatperioden 2022-2026:

- Stadens arbete för att förebygga och motverka oegentligheter och kriminalitet, särskilt brottslighet kopplat till det demokratiska systemet, så kallad välfärdsbrottslighet.
- Stadens ekonomi och hushållning.
- Stadens arbete för att stödja barn i riskzon för kriminalitet, fattigdom, missbruk eller som lever under andra svåra omständigheter.
- Stadens arbete för att utveckla och säkerställa god omvårdnad inom äldreomsorgen.

3. Prioriterat område: Oegentligheter och välfärdsbrott

Oegentligheter, otillåten påverkan och brottslighet i olika former riktat mot kommuner och välfärdssystem uppmärksammas kontinuerligt av flera aktörer såsom Ekobrottsmyndigheten, Brottsförebyggande rådet och Sveriges Kommuner och Regioner. Riskerna är flera. Det finns förstås ekonomiska risker och arbetsmiljörisker, men även i förlängningen risker som kan bli ett hot mot det svenska välfärdssystemet.

Revisionen granskar löpande hur nämnder och bolag arbetar förebyggande för att motverka oegentligheter och brott. En större granskning avseende arbetslivskriminalitet planeras att genomföras under 2025. Därutöver planeras granskning av skydd mot fusk av assistansersättning och tillståndsgivning.

3.1 Arbetslivskriminalitet

Byggbranschen har under många år varit en av de branscher som varit drabbade av arbetslivskriminalitet, bland annat svart arbetskraft. Det är angeläget att staden har kontroll över både egna leverantörer och dess underleverantörer så att dessa har rutiner för att säkerställa att svart arbetskraft inte anlitas.

Granskningen inriktas på hur nämnden/bolaget säkerställer att arbetslivskriminalitet förebyggs och upptäckts i de byggprojekt som nämnden/bolaget ansvarar för.

4. Stadens ekonomi och hushållning

Inom ramen för revisionens grundläggande granskning är granskning av räkenskaper och ekonomi en betydande del. I räkenskapsrevisionen fördelas resurser utifrån risk, vilket betyder att fler timmar läggs där risker identifierats tidigare och exempelvis på investeringstunga nämnder/styrelser.

Fokus för 2025 är att följa upp tidigare lämnade rekommendationer som rör området ekonomi såsom styrning och uppföljning av investeringar. En större granskning av underhåll planeras.

4.1 Underhållsplaner fastigheter

Av kommunfullmäktigesbudget framgår det att staden ska ha en långsiktigt hållbar fastighetsförvaltning som bedrivs med hög effektivitet och ambitionsgrad. Inom flera verksamhetsområden finns stora underhållsbehov. Det finns risk för att brister i arbetet med det planerade underhållet leder till ökade kostnader för akut underhåll samt negativa effekter för verksamheten. Tidigare granskningar har visat att detta är utvecklingsområde för staden.

Granskningen inriktas på om bolagens/nämndernas underhållsarbete säkerställer att åtgärder sätts in i rätt omfattning och i rätt tid för att bibehålla anläggningarnas skick.

5. Barn i riskzon

Revisionen granskar utifrån olika infallsvinklar kontinuerligt hur staden arbetar för att stödja barn i riskzon för kriminalitet, fattigdom, missbruk eller som lever under andra svåra omständigheter.

För 2025 och 2026 planeras flera större granskningar som rör barn och unga. Granskningarna omfattar barn i förskolan, barn som placerats i familjehem och ungdomar som deltar i fritidsgårdsverksamhet. En gymnasieexamen är en framgångsfaktor för unga för att studera vidare eller komma in på arbetsmarknaden. En granskning av det stöd som gymnasieelever erbjuds planeras därför också.

5.1 Kränkande behandling och diskriminering i förskolan

Det råder nolltolerans mot kränkande behandling av barn och elever i förskolor, skolor och andra verksamheter som lyder under skollagen. Alla barn och elever har rätt att vara i en verksamhet som är fri från kränkande behandling.

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Det innebär att åtgärder ska genomföras för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen ska också se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling för varje verksamhet.

Granskningen inriktas mot stadens förebyggande och åtgärdande arbete vad gäller kränkningar och diskriminering.

5.2 Placering av barn och unga i familjehem

Familjehemsvård är idag den vanligaste vårdformen för barn och unga. Varje stadsdelsnämnd ansvarar för att barn som behöver familjehem får komma till ett hem som motsvarar barnets behov. Det råder brist på familjehem i staden. I väntan på lämplig placering i familjehem, placeras barn och unga i jourhem under längre perioder än de sex månader som är tillåtet enligt Socialstyrelsen. Det finns risk för att barn och unga inte får det stöd de behöver. Vidare att insynen och uppföljningen av placeringar inte är tillräcklig.

Granskningen inriktas mot om barn och unga som placeras i familjehem får det stöd de har rätt till.

5.3 Trygghet på fritidsgårdar

Kommunfullmäktige har slagit fast att staden ska arbeta för att fler unga ska få en rik och meningsfull fritid. Detta ska bland annat ske genom att erbjuda fritidsgårdsverksamheter.

Fritidsgårdarna ska samverka med vårdnadshavare, skola, socialtjänst och polis. Rutiner ska finnas för att identifiera barn i behov av stöd och för att anmäla oro till socialtjänsten samt hur verksamheten ska agera om en allvarlig händelse eller kris uppstår.

Kulturnämnden konstaterade i en utredning 2021 att det saknades rutiner för att anmäla oro på flera fritidsgårdar. Det tillsammans med rådande samhällsklimat med risk för att unga personer dras in i kriminalitet motiverar en granskning.

Granskningen inriktas mot hur fritidsgårdarna efterlever lagstiftning och kommunfullmäktiges strategier för området.

5.4 Kunskapsmål i gymnasieskolan

Det är skolans uppgift att ge alla elever den ledning och stimulans som de behöver för att, utifrån sina egna förutsättningar, utvecklas så långt som möjligt och i enlighet med utbildningens mål.

Gymnasieskolan ska ta hänsyn till alla elevers olika behov och sträva efter att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar för lärande. Av skollagen framgår att varje elev har rätt till det stöd de behöver för att uppnå kunskapsmålen.

Alltför många gymnasieelever når idag inte fram till ett slutbetyg och grundläggande behörighet för vidare studier. Flera elever väljer att hoppa av gymnasiet. Det finns därför risk för att eleverna inte erbjuds det stöd de behöver.

Granskningen inriktas på utbildningsnämndens arbete för att stödja elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen.

6. Äldreomsorg

Antalet äldre blir allt fler. Revisionskontoret granskar varje år den verksamhet som äldrenämnden och stadsdelsnämnderna bedriver. Under 2025 kommer en större granskning av vård och omsorg av äldre med demenssjukdom att genomföras. I övrigt planeras för granskningar som rör såväl hemtjänst som vård- och omsorgsboende med fokus på kvalitet. Granskningarna omfattar bland annat hur fallskador förebyggs, om brukare har tillgång till en fast omsorgskontakt samt möjligheten för brukare vid vård- och omsorgsboenden att delta i olika aktiviteter i syfte att uppleva en meningsfull tillvaro. För 2026 planeras en granskning av hur välfärdsteknik används för att utveckla bland annat äldreomsorgens arbetssätt.

6.1 Vård och omsorg vid demenssjukdom

Antal äldre ökar i Stockholm. De flesta äldre har en god hälsa och kan leva länge med bibehållen hälsa och god funktionsförmåga. Demenssjukdom är dock en vanligt förekommande sjukdom bland äldre. Statistik visar att 20 procent av de som uppnår 85 år har en demenssjukdom. Av stadens budget framgår att äldre ska få en högklassig äldreomsorg, bland annat genom yrkeskunnig personal. Socialstyrelsen anger i nationella riktlinjer för personer med demenssjukvård viktiga områden för att säkerställa en god omvårdnad. Det finns risk för att det är svårt att nå målsättningarna utifrån möjligheten att rekrytera personal med rätt kompetens/kvalifikationer.

Granskningen inriktas på hur staden säkerställer god vård och omsorg av äldre med demenssjukdom.

6.2 Valfärdsteknik

Att kompetensförsörja den diversifierade verksamhet som kommuner bedriver är en utmaning. Inte minst utifrån den demografiska situationen som Sverige befinner sig i med en allt mindre andel av befolkningen som är i arbetsför ålder. Sveriges kommuner och regioner (SKR) anser att kommuner behöver hitta nya arbetssätt för att klara framtiden. Valfärdsteknik och digitalisering är en viktig del i den omställningen enligt SKR. Exempel på valfärdsteknik är mobila trygghetslarm, digitala lås, läkemedelsautomater, digital övervakning samt olika verktyg för att stimulera till aktivitet och rörelse. Med ny teknik och nya arbetssätt följer även risker. Bland annat risker kopplade till redundans och informationssäkerhet, men också kring omsorgstagarens individuella behov.

En granskning inriktas på hur staden arbetar för att ta tillvara de möjligheter som valfärdsteknik erbjuder inom omsorgen samt det riskreducerande arbetet för att förhindra att individer kommer till skada.

7. Övriga områden

Utöver granskning inom revisorernas prioriterade områden genomförs även granskningar inom andra området för att få ett tillräckligt underlag för ansvarsprövning. För 2025 planeras för två större granskningar. En granskning rör stadsutvecklingsprocessen som inriktas på effektivitet. Granskningen kommer att omfatta såväl nämnder som bolag. En annan granskning rör området klimat och miljö. Utöver dessa granskningar planeras för granskningar som bland annat rör områdena informationssäkerhet, fysisk säkerhet och tillgång till lokaler för idrottsaktiviteter.

7.1 Stadsutvecklingsprocessen (2025)

Kommunfullmäktiges målsättning är att bygga 140 000 bostäder fram till och med år 2035. Bostäder ska finnas i olika upplåtelseformer. Översiktsplanen, som antogs under 2018, pekar ut fyra fokusområden för exploatering: Kista-Järva, Skärholmen, Farsta samt Hagsätra-Rågsved. Måluppfyllelsen har under senare år varit låg, bland annat pga. konjunkturen. Det finns risk att stadens målsättning även kommande år inte uppnås.

Granskningen inriktas på effektivitet i stadsutvecklingsprocessen.

7.2 Cirkulation av bygg- och rivningsmaterial (2025)

Enligt Miljöbalken (1998:808) ska alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd hushålla med råvaror och energi. Vidare ska möjligheten att minska mängden avfall och återanvända material utnyttjas. Stockholms stad som organisation genererar en stor mängd material och avfall i samband med rivning, ny- och ombyggnationer av byggnader och infrastruktur. Stadens miljöprogram anger att resurseffektiviteten i stadens byggprocesser ska öka. Av handlingsplanen för cirkulärt byggande framgår också att mängden avfall behöver minskas.

Granskningen inriktas på hur staden arbetar för att ta tillvara bygg- och rivningsmaterial.

Bilaga 1

Årlig granskning av kommunstyrelse, nämnder och bolag

Årlig granskning avser den granskning som görs varje år av kommunstyrelsen, nämnder och bolag. Granskningen omfattar bland annat granskning av delårsrapporter, årsredovisningar och verksamhetsberättelser. Dessutom genomförs fördjupade granskningar utifrån specifika risker för nämnden/bolaget samt uppföljning av lämnade rekommendationer i tidigare granskningar.

Grundläggande granskning kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagen leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet samt de verksamheter som drivs i kommunala bolag eller kommunalförbund. Kommunstyrelsen granskas därför både i rollen som styrelse och som nämnd. Den huvudsakliga inriktningen för granskning av kommunstyrelsen är:

- Om kommunstyrelsen leder och samordnar stadens verksamheter på ett ändamålsenligt och tillfredsställande sätt.
- Om kommunstyrelsen har arbetssätt för att styra och följa upp stadens verksamhet och ekonomi för att säkerställa att god ekonomisk hushållning uppnås.
- Om den interna kontrollen är tillräcklig.
- Om stadens räkenskaper ger en rättvisande bild av resultat och ekonomisk ställning.

Revisionen granskar löpande stadens arbete med att upprätthålla god ekonomi på kort och på lång sikt och har en aktiv dialog med kommunstyrelsens förvaltning under hela året.

Årsrapporten för kommunstyrelsen är mer omfattande än för övrig verksamhet. Rapporten inkluderar en analys av om staden upprätthåller god ekonomisk hushållning samt stadens samlade förmåga att uppnå lagstiftning, förordningar och kommunfullmäktiges beslut. Den finansiella verksamheten granskas varje år i syfte att bedöma räkenskaper men också den interna kontrollen.

Grundläggande granskning nämnd/bolag

Den huvudsakliga inriktningen för granskning av nämnder/bolag är:

- Om nämnden/bolaget har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer och föreskrifter som gäller för verksamheten samt om verksamheterna klarar att genomföra sina uppdrag med tillgängliga resurser.
- Om nämndens/bolagets styrning, uppföljning och kontroll är tillräcklig i syfte att säkerställa en ändamålsenlig verksamhet både ur ett verksamhetsperspektiv och ur ett ekonomiskt perspektiv.

I årsrapporter för varje nämnd/bolag redogörs för resultatet av årets granskning samt hur nämnden/bolaget arbetat med tidigare lämnade rekommendationer.